

2009/11

Ενημερωτική σειρά άρθρων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς:

Το φαινόμενο της χρηματιστηριακής φούσκας – Β μέρος

Δύο μεγάλες χρηματιστηριακές φούσκες του 20^{ου} αιώνα:

(α) Η κατάρρευση του 1929 στις Η.Π.Α. – The crash of 1929 (1924-1929)

Χαρακτηριστικό εκείνης της εποχής ήταν η εκτόξευση του καταναλωτικού δανεισμού όπου οι Αμερικανοί δανείζονταν για να αγοράσουν νέα μοντέλα προϊόντων όπως π.χ. αυτοκίνητα και ραδιόφωνα. Λόγω της ευημερίας που επικρατούσε οι καταναλωτές δανείζονταν επίσης για να επενδύσουν σε μετοχές διάφορων εταιρειών. Χαρακτηριστικά οι τιμές διαπραγμάτευσης των εταιρειών που κατασκεύαζαν ραδιόφωνα εκτοξεύθηκαν το 1928 κατά 400%. Το 1926 ο χρηματιστηριακός δείκτης Dow Jones βρισκόταν στις 100 μονάδες. Στις 3 Σεπτεμβρίου του 1929, ο χρηματιστηριακός δείκτης έφτασε στο ψηλότερο του σημείο, 381 μονάδες, και μετά άρχισε το ξεφούσκωμά του, με αποτέλεσμα να φθάσει στο χαμηλότερο του σημείο, στις 34 μονάδες, τον Ιούνιο του 1932. Η 24^η Οκτωβρίου 1929, η ημέρα της μεγάλης πτώσης, έγινε γνωστή ως η «μαύρη Πέμπτη», στη διάρκεια της οποίας, σε κατάσταση πανικού 13 εκατομμύρια μετοχές άλλαξαν χέρια και ακολούθησε η «μαύρη Τρίτη», όπου εμπορεύθηκαν 16,5 εκατομμύρια μετοχές.

(β) Η Ιαπωνική Φούσκα – The Japanese «Bubble Economy» (1984-1989)

Από το 1960 μέχρι το 1980, η Ιαπωνία είχε τον ψηλότερο οικονομικό δείκτη ανάπτυξης στον κόσμο. Στα μέσα του 1980, η κυβέρνηση της Ιαπωνίας χαλάρωσε τη νομισματική της πολιτική, με αποτέλεσμα να μειωθούν τα επιτόκια και να αυξηθεί η προσφορά του χρήματος στην αγορά και οι επενδυτές να δανείζονται για να επενδύσουν στο χρηματιστήριο. Οι ενέργειες αυτές σε συνδυασμό με την Ιαπωνική εταιρική επινόηση γνωστή ως «zaitech» δηλαδή τη «χρηματοοικονομική μηχανική», όπου οι εταιρείες επένδυαν σε κερδοσκοπικές αγορές, με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν τεράστια κέρδη στα αποτελέσματά τους, συνέβαλαν σημαντικά στη δημιουργία χρηματιστηριακής φούσκας. Περί τα τέλη της δεκαετίας του 1980, υπολογίζεται ότι το 50% των κερδών που παρουσίαζαν οι εταιρείες προέρχονταν από τις κερδοσκοπικές δραστηριότητες του «zaitech». Με τέτοια «επικερδή» αποτελέσματα των εταιρειών ο δείκτης Nikkei εκτοξεύθηκε από τις 449 μονάδες, τον Μάρτιο του 1980, στις 2800 μονάδες στις 31 Δεκεμβρίου 1989. Τον Ιανουάριο του 1990, οι τιμές των μετοχών στο χρηματιστήριο της Ιαπωνίας άρχισαν να κατρακυλούν με αποτέλεσμα οι επενδυτές να χάσουν τεράστιες περιουσίες. Ο δείκτης Nikkei έφτασε στο χαμηλότερο του σημείο, στις 800 μονάδες, στις 11 Μαρτίου 2003. Μέσα στο νέο αυτό κλίμα, η Ιαπωνία μέχρι το 2002, είχε τον χαμηλότερο δείκτη ανάπτυξης από όλες τις κύριες βιομηχανικές χώρες.

Συμπέρασμα

Στην πραγματικότητα οι άνθρωποι -και ειδικά οι κερδοσκόποι και άπληστοι- δημιουργούν το φαινόμενο της φούσκας διογκώνοντας τις τιμές των μετοχών πέρα από την πραγματική αξία που αντιπροσωπεύουν. Όταν οι τιμές των μετοχών φουσκώνουν απότομα είναι σημάδι επερχόμενης φούσκας. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι τιμές των μετοχών δεν μπορούν να αυξηθούν απότομα, θα πρέπει όμως αυτή η αύξηση να στηρίζεται και να δικαιολογείται από τα αποτελέσματα και τις προοπτικές των εταιρειών και να μη βασίζεται σε μία μάζα επενδυτών που ακολουθούν ο ένας τον άλλο. Η αδικαιολόγητη ελπίδα ότι μπορούμε να γίνουμε πλούσιοι από τη μια μέρα στην άλλη, είναι ο κυριότερος λόγος που χάνονται τόσες περιουσίες και αποταμιεύσεις στις διάφορες επενδύσεις.

Το φαινόμενο της «φούσκας» οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι επενδυτές πρέπει να θυμούνται πάντα ότι όταν επενδύουν θα πρέπει να έχουν την απαραίτητη γνώση, να είναι ενημερωμένοι και οπωσδήποτε να προβαίνουν εκ των προτέρων σε έρευνα αγοράς, συμβουλευόμενοι και τους ειδικούς.

Ενημερωτική σειρά άρθρων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου. Για τα προηγούμενα άρθρα μπορείτε να απευθυνθείτε στον διαδικτυακό χώρο www.cysec.gov.cy